

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Główny Geolog Kraju
Pełnomocnik Rządu
ds. Polityki Surowcowej Państwa
Piotr Dziadzio

DNGS-WOP.021.6.2023.AK
2942165.11412733.9154519
Warszawa, 06-12-2023

zgodnie z rozdzielnikiem

Szanowni Państwo,

w związku z wpływającymi do Ministerstwa Klimatu i Środowiska pismami dotyczącymi wyrażenia sprzeciwu wobec ustawy z dnia 16 czerwca 2023 r. o zmianie ustawy *Prawo geologiczne i górnicze oraz niektórych innych ustaw*¹, a także uchwałami rad gmin w przedmiocie wykluczenia możliwości wykorzystania górotworu pod powierzchnią gminy dla podziemnego składowania CO₂, wyjaśniam co następuje:

1. Podejmowane uchwały nie mają podstawy prawnej oraz nie istnieją żadne racjonalne uzasadnienie dla ich podejmowania.
2. Działalność polegająca na podziemnym składowaniu CO₂ (błędnie nazywana magazynowaniem) jest uregulowana w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. - *Prawo geologiczne i górnicze*² („P.g.g.”) od 10 lat (art. 127a i nast. P.g.g.).
3. Działalność polegająca na podziemnym składowaniu CO₂ w kompleksie podziemnego składowania dwutlenku węgla (dalej również jako „CCS”) może być prowadzona wyłącznie na podstawie koncesji, zaś informacje: czy, komu i na jakim obszarze taka koncesja zostałaby udzielona, podlegają udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Klimatu i Środowiska. Prowadzenie takiej działalności bez koncesji podlega opłacie podwyższonej (dwustukrotność normalnej opłaty), a w przypadku wyrządzenia szkody – również karą pozbawienia wolności.
4. Działalność CCS może zostać zlokalizowana wyłącznie na wyznaczonych obszarach, wskazanych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 3 września 2014 r. w sprawie obszarów, na których dopuszcza się lokalizowanie kompleksu podziemnego składowania dwutlenku węgla³ („Rozporządzenie”). Rozporządzenie zostało wydane na podstawie art. 127a ust. 4 P.g.g. oraz opublikowane w Dzienniku Ustaw RP.
5. Zgodnie z Rozporządzeniem wszystkie obszary, na których zostało dopuszczone w Polsce podziemne składowanie CO₂, znajdują się na terenach morskich (w wyłącznej strefie ekonomicznej Polski w wyeksploatowanych złożach węglowodorów). Dopóki

¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 2029

² Dz.U. z 2023 r. poz. 633, ze zm.

³ Dz.U. z 2014 r. poz. 1272

Rozporządzenie nie zostanie zmienione, w żadnej gminie w Polsce taka działalność nie może być prowadzona.

6. Należy podkreślić, że obszary, na których dopuszczalne jest prowadzenie działalności podziemnego składowania CO₂ wynikają wyłącznie z Rozporządzenia i tylko rozporządzeniem mogą zostać zmienione. Dlatego nie należy się sugerować mapami udostępnianymi na portalach społecznościowych wskazującymi na inne tereny, na których rzekomo możliwe jest prowadzenie przedmiotowej działalności (są to nieprawdziwe informacje).
7. Nie rozpoczęto formalnie procesu zmiany Rozporządzenia.
8. Jeżeli zostanie zainicjowany proces legislacyjny mający na celu zrewidowanie obszarów dopuszczalnego podziemnego składowania CO₂, każda z zainteresowanych gmin będzie mogła wyrazić swoją opinię w stosunku do zaproponowanych lokalizacji kompleksów (w toku konsultacji publicznych).
9. Obecnie trwają wstępne prace koncepcyjne, dotyczące potencjalnych lokalizacji kompleksów podziemnego składowania CO₂.
10. Wyznaczenie lokalizacji podziemnego składowiska CO₂ z zasady musi być poprzedzone szeregiem prac i robót geologicznych, mających na celu rozpoznanie i udokumentowanie warunków geologicznych i potwierdzenie, że dana podziemna struktura będzie odpowiednia do bezpiecznego składowania w niej CO₂, a takie składowanie będzie miało miejsce na głębokości poniżej 800 m.
11. Należy podkreślić, że zgodnie z art. 127a P.g.g. kompleks podziemnego składowania CO₂ może zostać zlokalizowany wyłącznie w obrębie formacji geologicznych posiadających naturalne bariery geologiczne chroniące przed ewentualnym wyciekami CO₂, i tylko wtedy, gdy z charakterystyki formacji geologicznych wynika, że formacje te lub ich części zapewnią bezpieczne podziemne składowanie CO₂. Wymagania, które należy spełnić, aby prowadzić działalność tego rodzaju, są bardzo restrykcyjne.
12. P.g.g. określa przypadki, w których zabronione jest podziemne składowanie CO₂ (art. 127a ust. 3 P.g.g.). Wydobywanie wód termalnych, wód leczniczych oraz solanek, wykluczało i nadal będzie wykluczać możliwość prowadzenia działalności w zakresie podziemnego składowania CO₂. Ze względu na priorytetowe podejście do bezpieczeństwa ludzi i środowiska, dążąc do minimalizacji ryzyka, nie planuje się, aby obszary, na których dopuszczona byłaby działalność CCS stanowiły tereny zabudowane, w szczególności mieszkaniowe, przemysłowe czy górnicze.
13. Ponadto należy podkreślić, że o tym, czy będzie możliwe prowadzenie działalności na terenie gminy decydują władze lokalne podczas uchwalania aktów planowania przestrzennego i w procedurze uzgodnienia koncesji (art. 23 ust. 2a pkt 1 P.g.g.). Tym samym są zapewnione uwarunkowania, aby nikt wbrew woli społeczności lokalnej nie prowadził działalności CCS.
14. Reasumując, nie ma żadnego uzasadnienia do podejmowania uchwał w przedmiocie wykluczenia możliwości wykorzystania górotworu pod powierzchnią gminy dla podziemnego składowania CO₂, skoro Rozporządzenie nie dopuszcza prowadzenia działalności CCS na lądzie i nie został rozpoczęty proces legislacyjny zmierzający do jego zmiany. Informacja o tym, że niepodjęcie uchwały do 27.10.2023 r. spowoduje, że na terenie gminy będzie możliwe składowanie CO₂, nazywanego również w pismach „spalinami” zwożonymi z całej Europy, nie tylko nie ma żadnej podstawy prawnej, ale pozostaje w sprzeczności z treścią Rozporządzenia, co świadczy też o braku rzetelności osoby rozpowszechniającej takie informacje.
15. Nieprawidłowe jest postępowanie się określeniem „zatłaczanie spalin pod ziemię”, ponieważ rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2015 r. w sprawie *szczegółowych wymagań dotyczących eksploatacji podziemnego składowiska dwutlenku węgla, zatłaczanego strumienia dwutlenku węgla oraz prowadzenia monitoringu kompleksu*

podziemnego składowania dwutlenku węgla⁴ dokładnie reguluje dopuszczalny skład strumienia CO₂.

16. Prowadzenie działalności polegającej na podziemnym składowaniu CO₂ podlega wielu restrykcyjnym przepisom, które mają zagwarantować bezpieczne prowadzenie działalności. Kompleks podziemnego składowania CO₂ może zostać zlokalizowany wyłącznie na wyznaczonych obszarach wskazanych w Rozporządzeniu i tylko wówczas, jeżeli prowadzenie tej działalności nie spowoduje zagrożenia bezpieczeństwa powszechnego, zdrowia i życia ludzi oraz środowiska, podobnie jak to ma miejsce w przypadku podziemnych magazynów gazu ziemnego.
17. Rzeczypospolita Polska, implementując w 2013 r. do polskiego systemu prawnego Dyrektywę CCS⁵, w pełni uwzględniła okoliczności pozwalające ograniczyć na jej terytorium prowadzenie działalności w zakresie podziemnego składowania CO₂. Zachowane zostało prawo RP do wskazania na swoim terytorium obszarów, na których można lokalizować składowiska, dopuszczając podziemne składowanie CO₂ wyłącznie na części swojego terytorium – to jest na obszarach określonych w Rozporządzeniu.
18. Zmiany w zakresie prowadzenia działalności w zakresie podziemnego składowania CO₂ mają na celu wsparcie polskiej gospodarki, w szczególności uczynienie jej bardziej konkurencyjnej oraz przyczynienie się do zahamowania wzrostu cen energii. Jest to ważne dla całego społeczeństwa.

Podsumowując, istnieje możliwość zrealizowania na terenie Polski projektów CCS w sposób gwarantujący bezpieczeństwo dla ludzi, zwierząt i środowiska. Wymaga to jednak czasu oraz przeprowadzenia dokładnego rozpoznania. Krajowy Administrator Podziemnych Składowisk Dwutlenku Węgla monitoruje realizację analogicznych projektów na świecie oraz pozyskuje wiedzę na temat warunków bezpiecznego prowadzenia tej działalności – ten element zawsze musi być brany pod uwagę oraz traktowany priorytetowo.

Z wyrazami szacunku

Piotr Dziadzio
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Rozdzielnik:

- urzędy gmin,
- wojewodowie.

Do wiadomości:

- Departament Geologii i Koncesji Geologicznych w Ministerstwie Klimatu i Środowiska,
- Biuro Kontroli i Audytu w Ministerstwie Klimatu i Środowiska;

⁴ Dz.U. z 2015 r. poz. 1840.

⁵ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006.